

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre ..... 16 kor.
 Negyedévre ..... 4 «
 Helyben hához hordva:
 Egész évre ..... 20 kor.
 Negyedévre ..... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre ..... 24 kor.
 Negyedévre ..... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésre visszadátol
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, június 13.

A vidék a főváros ellen.

(K. Ö.) A börze lovagjai szörnyen meg vannak most akadva. Oly helyről érte őket a támadás, melyről arra igazán nem számítottak. Vidéki gabonakereskedők, kik eddig a börze járszalagján jártak, kezdik belátni, hogy a börze a mai szervezetében igazán nem barátjuk, hanem ellenségük. Összejöttek tehát Nagykanizsán és kimondták, hogy a papirosbuza existenciájában támadja meg a reális gabonakereskedőket. Szolidaritást vállalnak a gabonatermelőkkel, kiknek szintén érdekük, hogy a fedezetlen határidőüzlet eltöröltessék. És mivel erre a belátásra jutottak, kérik a kormányt, hogy a fedezetlen határidőüzletet törvényhozási úton törölje el.

Amit mi egy évtizeden át hirdettünk, hogy t. i. a fedezetlen határidőüzlet nemcsak a termelő gazda, hanem a tisztességes gabonakereskedő alól is kirántja a gyékényt, azt most már a gabonakereskedők egy része is hirdeti. Mikor mi hirdettük, akkor az nem volt egyéb, mint sötét reakció és egyoldalú agrarizmus

A kereskedők akcióját, ugyan nem tudom, minek nevezik el, de annyi bizonyos, hogy a börze lapjai sanda szemmel nézik az akciót és mindenképpen azon mesterkednek, hogy az akció értékét devalválják. Azt mondják, egy pár gabonaszénál stiklje az egész, szót sem érdemel az egész dolog. Holott bizonyos, hogy a mozgalom megindító és jelenlegi vezetői éppen azokból a körökből kerültek, kik nagyon is ismert vidéki látogatói voltak a budapesti börzének és a határidőüzlet pártfogói. De úgy látszik rajt vesztettek és bekövetkezett a józanodás.

No de semmi baj. Jobb későn, mint soha. És amennyiben a szolid gabonakereskedelem össze fog a gazdákkal, szeretnők látni, vajjon ki nem lehetne-e tépni a börze méregfogát, a fedezetlen határidőüzletet. Ugyis azóta, hogy Wienben eltörölték a fedezetlen határidőüzletet és az a sok fene spekuláns ide hozzánk tette át székhelyét Budapestre, oly dühvel, oly erőszakos módon történik itt a spekuláció, mely teljes lehetlenné teszi a józan ész szerint való kalkulációt. Budapest és New-York ezen a téren oly hírhedségre tettek szert, melyből, legalább mi, nem kérünk.

Igazuk van tehát a vidéki gabonakereskedőknek, mikor az mondják, hogy a fedezetlen tőzsdei határidőüzlet oly káros rájuk nézve, hogy az lehetlenné tesz üzletük szolid alapon való folytatását. És pedig azért, mert a börzére azok is gyakorolnak döntő és káros befolyást, akik sem nem kereskedők, sem nem mezőgazdák. Csakis pusztán spekulánsok. A határidőüzlet révén továbbá, ezt is a kereskedők mondják, a gabonaértékesítés a leghivatottabb piacokról is elvonatik és Budapesten összpontosul, ami a vidéki gabonakereskedelem megszüntetését fogja eredményezni.

Mindezeket mi már régen megmondottuk, de nekünk nem hitték el. Hány vidéki gabonakereskedőnek kellett elvéreznie, míg annak belátására jutott a vidéki gabonakereskedelem, hogy neki tulajdonképpen semmi köze a tőzsdei spekulációhoz, mert ez csak berántja oly fiktív dologokba, melyek vesztét okozták.

Természetesen emancipálni magát a budapesti börze befolyása alól, míg a papirosbuzával való játék fenáll, nem lehet, azért kell — igen helyesen — ez ellen állást foglalni és szövetkezni azokkal, akik a papirosbuza esküdt ellenségei, a gazdákkal.

Valódi Panama-kalap 6 korona PFAFF-nál.

"TISZÁNTÚL" TÁRCZÁJA.

Gabaret.

Dalol a lányka vidáman, nevetve,
 Tüzes táncára fölpezsdül a vér,
 Lázás susngás kél a férfajakon:
 »Egy csókja ennek milliókat ér!
 S hullnak lábához szebbnél szebb virágok,
 Halomra gyűl a sok, sok drága kő...
 Szédül a lányka... mennyi férfiszívnek,
 Egész világnak lett a hőse ő!

Csöndes a hangja egy picziny haragnak,
 Távoli zajba, hogy juthatna el...
 Csak a faluban értik a bűgását
 És rá a virág is sirva felel.
 — S a míg ott könnyű, vig muzsika közbe
 A szédült lélek vidám dalt dalol,
 Lélekharagnak bús szólása mellett
 Itt — édesanyja csendben haldokol.

Konez Béla.

A jó Perette.

Irta: René Bazin.

Esetlen volt a jó Perette és sovány, szikár, mint egy kulcs. A haját két ágba fonta, keményen, mint a loirei parasztasszonyok. Szépség nem volt már száraz arcán, éles orrán, ajkán amely töltött elég tekintélyes bajusz árnyallott. Sebaj. A jó Perett sohasem gondolt másra, csak ránk. Mi pedig nem láttuk rutnak, mert szeretett minket. Csak épen öregnek találtuk, bár úgy sejtettük, hogy a jó Perette mindig ilyen volt; mert jó Peretteünk nem változott soha.

Akármilyen messzire megyek vissza emlékeimben, mindig ugyanolyan korosnak látom őt, talán kevésbé szürke hajunak, s kevésbé ráncosnak fekete szeme szögletét. Nem nézett másra soha, csak ránk, s azt hiszem nem is tudott egyébire gondolni.

Ő nevelt minket s jutalmul tegezöttünk vele.

Soha senki úgy nem tudott szekrényt elrendezni, gyermekruháskát széken rendberakni, vagy vigyázni a »kinn a bárány« körül. Gondossága határtalan volt. Egy peccéttolt

borzalom volt neki, haj, jobban, mint nekünk s ma is hallom sopánkodását, mikor meglátta, hogy a játék hevében fűbe hemperedtünk s a világos nadrágon, a térdünk közepén egy zöld folt lett.

— Kis Perette, — mondtuk neki, — ne mond meg, ne veszekedj ránk.

És késő éjjel, míg mi aludtunk, a jó Perette tanulmányozta a Panama-fa hatását öblögette, dörzsölte, teregette tűz előtt, féltette mint mi a kompromittált nadrágot. Ha betegek voltunk, hajnalig virrasztott, egy órát sem aludt, figyelmesen takargatta karjainkat a takaróval, s haligatta rendetlen lélegzetünket, szomorúan, hogy szenvedni lát. Hogy rám villan most is gyöngéd és nyugtalan tekintete, mikor erős lázamban fölriadtam s kértem:

— Perette, adsz innom? ... Szomjas vagyok.

Felállott székeről a jó öreg s elővette a szekrényről a lány hűsítőjét, amelybe belerázta négy évszak virágait. Egy kortyantással ittuk a tavaszt, nyarat, ősz, és telet. Az arcán öröm ragyogott, mikor fejem visszahanyalt a párnára, s félig már lehunytt szemmel suttoztam:

— Nagyon jó volt; már alszom!

A hatóságilag díjmentesen engedélyezett **VÉGELADÁS** még mindig tart:

lfj. Kohn Sámuel Bémer-téri nagy áruházában

hol az összes cikkekben raktáron levő óriási készlet minden elfogadható árban lesz kiárustva.

Elsőrangú műtermekben úgy

angol kosztümök, mint francia

ruhák **rendkívül olcsó**

árban elvállaltatnak.

A papirosbuza kivégzése a tisztességes gabonakereskedelem reaktiválását eredményezi. Erre van szüksége az ország gazdáinak, de tisztességes kereskedő sem akarhat egyebet.

A képviselőház szünete. Wekerle miniszterelnök tegnap hosszasan tárgyalt Jusztth Gyalával. A kiszivárgott hírek szerint e hó 18-ig az összes benyújtott törvényjavaslatokat le fogják tárgyalni. A szünet 18-án venné kezdetét.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, június 13.

Elnök: *Náday* Lajos.

Csekély érdeklődés mellett kisszámú képviselők jelenlétében nyitja meg az elnök tíz órakor az ülést.

A pénzügyi bizottság elkészült a szeszdóról szóló javaslattal s így az elnök ma már elrendelhetette e javaslat kinyomatását és szétosztását.

Még az igazságügyi bizottság jelentése következett és rátértek

A közegészségügyi rendezéséről

szóló javaslat tárgyalásának folytatására.

Wekerle miniszterelnök a távollévő belügyminiszter nevében válaszol a tegnapi ülésen felhangzott ellenvetésekre. A miniszterelnök hajlandó akceptálni *Lovász Márton* és *Maniu Gyula* módosításait.

Elnök fölteszi a kérdést, hogy kik fogadják el az eredeti szakaszt.

Az elnök többséget konstataál.

Mezőfi Vilmos a 23-ik tételnél azt kívánja, hogy a törvény biztosítson a kör-

orvosoknak évenként négy heti szabadságot.

Wekerle Sándor miniszterelnök: A törvényügyi biztosít a körorvosoknak az indokolt esetben könnyűszerrel kaphatnak nagyobb szabadságot is.

A Ház a szakaszt változatlanul elfogadja.

Mezőfi Vilmos a nyugdíjról szóló szakaszánál ajánlja, hogy az orvos árvái az esetben is kapjanak segítyt ha bármiféle hivatásból keletkezett betegségben halt el az orvos.

A Ház a választ változtatás nélkül elfogadja.

A 27-ik szakaszt *Beniczky Odön* és *Berzényi Jenő*, a 31-ik szakaszt pedig *Buzáth Ferenc* módosításaival fogadták el.

A többi szakasz változatlanul ment keresztül.

Elnök jelenti, hogy a Ház mind a 35 szakaszt letárgyalta s így a közegészségügy rendezéséről szóló javaslatot a Ház részleteiben is elfogadta.

Ezután három kisebb javaslatot fogadott el a Ház.

Elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

Az ingyenes népoktatás.

Elnök az ülést újból megnyitja.

Vertán Endre előadó ismerteti a javaslatot. Eddig — úgy mond — az iskola köteleseknek csak 65 százaléka járt iskolába. Ezen most segítettünk. Megszüntettük az iskolába járás egyik legfőbb gátló akadályát, a tandíjfizetést. Ennek a reformnak szociális szempontból ropant hordereje van s így remélni lehet annak elfogadása az általános kultur nivón javítani fog. Kéri a javaslat elfogadását. (Helyeslés.)

Polit Mihály: A magyar állam ethnikai képe, a keleti országok jellegét tünteti fel. — Természetes tehát, hogy itt nem lehet olyan kulturpolitikát folytatni, mint a nagy hatalmas

nyugati államokban. Tiszteletben kell tartanunk a felekezetek autonómiáját. Ez a javaslat pedig belenyul a felekezetek beléletébe. Történelmi alapon ismerteti, hogy milyen legyen a magyar állam helyes kulturpolitikája.

Rátér a nemzeti népoktatás ismertetésére. A nemzetiségieknek joguk van a saját kulturájuk fejlesztéséhez. Magyarország még nem egészen a magyaroké. (Óriási zaj.)

A közoktatásügyi miniszter politikájában megbizhat mindenki, felekezeti különység nélkül. Ezt a javaslatot hazafias kötelesség elfogadni. Mi, akik a liberálisizmus hívei vagyunk, kitartunk e javaslat mellett.

Molnár János: Hiába mondta az előtte szóló, hogy e javaslatot elfogadni hazafias kötelesség. Én meggyőződésemben magam ilyen jelszavak által megingatni nem engedem. (Zaj.) Ez a javaslat igenis belenyul az egyházak szférájába, amikor megtitja neki, hogy tandíjat szedhessen. És ha valamely felekezeti iskolában mégis szednének tandíjat, akkor azt az iskolát az állam egyszerűen becsukhatja. Meggyőződése szerint ez a javaslat részleges államosítás. A javaslatot nem fogadja el.

Török Ferenc elfogadja a javaslatot.

Török Kálmán a javaslatban nem lát felekezeti jogcsorbitást.

Schuller Rudolf ellenzi a javaslatot, mert az belenyul az egyházak beléletébe.

Ezután az elnök a vitát berekeszti s az interpellációra kerül a sor.

Hodi Gyula osztrák miniszterelnöknek a napokban mondott beszéde ügyében interpellál. Tudvalevőleg az osztrák miniszterelnök *Dalmácianak Ausztriához való csatolásáról* beszélt.

Wekerle sokkal fontosabbnak tartja az ügyet semhoggy most felületesen válaszolhasson erre.

Az ülés fél 2 órakor órákor véget ért.

II.

A Perrette gyöngédsége valóságos edespotizmussá nőtt. Csupa jósból nem hagyott jogot másnak, hogy velünk törődjön, nálánál senki sem tudhatta jobban, mire van szükségünk. Anyám így szólt:

— Perrette, addja rá a gyerekekre a kék ruhát.

— Nem, asszonyom, semmiesetre sem adom rájuk. Nagyon melegük lesz. A gyerekecséim meghűlnek.

— Hallgasson, Perrette, adja rájuk.

— Nem, asszonyom, inkább elmegyek.

— Hát menjen.

Perrette rendbeszedte az utitáskáját. Óh, nem volt nehez, a hosszuszőrű kecskebőrtáskát. És aztán, abban a pillanatban, hogy el akart hagyni, s utolszór pillantott felénk, kúnyokban tört ki és maradt. Anyám megbocsátott neki, s mi a kék ruhában mentünk ki.

Hogy szerettek ezek a kedves teremtések minket, idegen gyemekeket, — nem tudom, vannak-e ma is még ilyenek? Hová tűnik el, vagy hogy szakad meg ez az anyai érzelem, mikor itt a napja, hogy elhagyjanak minket.

Perrette férjhez ment. Egyszer csak, —

már nagyok voltunk, — ezzel a hírrel leptek meg: »Perrette férjhez ment.« És nem volt szép ember az ura. Láttam, mikor oltár elé mentek. Nagy, vén ember volt s a spanyol falakra festett kínai boncokra emlékeztetett apró szemével, kiálló gombjaival és vékonyszállu, szürke szakállával, a mely szélesen és laposan hullt alá, mint valami gyékeny. Azt hiszem, pénzvágtyból vette el Perrettet s ez bánatában ment hozzá, hisz úgyis kinőttünk a keze alól.

Vidékre mentek lakni, alacsony kis házuk volt, az egészet futórózsa borította be s dinnye termett a kertben. Közel volt a város kapujához. A jó embernek nem volt földje, napszámba járt, ha szép idő volt s ha a köszvénye engedte. Ásogatótt gyomlált. Fellelése módosabb volt nála s megtanította csokrot kötni. Többé nem jöttek a vásosba.

Különbben mióta Perrette ide jött, sohasem kesesett meg többé; elvégezte a kollégiumot, aztán Párisba utaztam.

III.

Nem felejtett el azért. Tudta, hogy diák, s egyetemi hallgató koromban mindig haza mentem vakációra Paquesbe. És minden évben egy-egy kedden, amely nagy nap Paques-

ben megállott valaki a házuk előtt és beadott egy óriási csokrot. Már legelőször kitaláltam ki küldte. Megismertem a jó Perrette kedvenc virágait, a balzsalikumot, a melynek imádtá a szagát, a tarka szegfűt, a boglárkát, a fehér nárciszt és a gyöngédzöld rezedát. Ha három rózsabimbó volt a házuk rózsabokrain, levágta mind a hármat s nekem küldte.

És én kimentem megköszönni.

Ezt az évenkénti látogatást már várta. Felírta ilyenkor. Hírül kellett adni a szomszédoknak is. Különös volt, hogy ilyenkor csak egy pillanatig volt boldog, a mikor épen meglátta, hogy a »gyereke« közeledik, itt van. Aztán rögtön volt, a mi nyugtalanná tege, észrevette, hogy a háza rendetlen, ha csak falevelet is talált valahol, a mit a szél hozott be az ablakon. És szakadatlanul mondta:

— Nem jó itt, ugy-e? Nem jól érzi magát nálam! Szegény gyermekem.

Nem volt rá mód, hogy elfeledtesse az ember vele az ilyen gondolatait. Mondtam neki:

— Beszéljünk, hagyd csak az asztalodat, a virágjaidat, a szomszédokat és mesélj nekem gyermekségemről, Mondd csak, milyen voltam, mikor még olyan kicsiny voltam, hogy meg sem lehetett látni. Mikor még

Elsőrendű angol férfi divat

szabó üzlet.

PRÓKAY M.

Nagyteleki-utca 10. szám,

ahol már megérkeztek a legizlésebben öszeállított angol és belföldi szövet különlegességek. Kitűnő szabás pontos kiszolgálás.

==Vidéki meghívásra bárhol megjelenek mintáimmal.==

A Körözs hajózhatósága.

Az állandó választmány javaslata.

A napokban részletesen ismertettük Pékánovits Imre főmérnök előterjesztését, melyet a Sebes Körözsnek Nagyváradig leendő hajózhatóvá tétele tárgyában a megyében nyújtott be. Az előterjesztéssel tegnap ioglalkozott a megyei első szakosztály. A szakosztály az előterjesztést teljesen magáévá tette. Belátta a bizottság, hogy a hajózhatóvá tétel igen nagy gazdasági jelentőségekkel bír s így annak megvalósítása érdekében a megyének föltétlenül lépéseket kell tenni.

Most hogy az ügy a megye hivatalos körében forog igen érdekes dolgok jutottak napfényre ez ügyben. Ugyanis Pékánovits Imrének már régen ideája volt az, hogy a vármegyét keresztül szelő folyót Nagyváradig határozhatóvá tegyék. A főmérnök fent is járt ebben az ügyben a földmivelésügyi miniszternél és a Körözs hajózhatóságáról tárgyalt is. A tárgyalások, melyek csak magánjellegűek voltak igen kedvező eredménnyel is jártak.

A földmivelésügyi minisztériumban ekkor vette kezdetét a Duna—Tisza csatorna, valamint a többi folyók hajózhatóvá tételére vonatkozó tervek kidolgozása. Ezek között ott volt a Sebes-Körözs is. A minisztériumból azután szakemberek jártak lent az érdekelt helyeken és tanulmányozták a kérdést. A kiküldött szakemberek a Körözs minden részét alapos tanulmányozás tárgyává tették és konstatálták, hogy a Sebes-Körözs Nagyváradig minden nagyobb akadály nélkül hajózható.

A minisztériumban azonban ezek a tervek úgy voltak elkészítve, hogy csak azokon a helyeken valósítják is meg azokat, amelyeknek érdekelt tulajdonosai külön kérték fogják.

A tervekről az érdekeltek nagy része tudomással bírt sőt maga Biharmegye is tudott

róla. azonban azt hallgatólag vette tudomásul és semmiféle lépést nem tett, hogy a kész tervek a Duna-Tisza csatorna javaslattal együtt tárgyalják. Így történt aztán meg, hogy Biharmegye mellőzve lett.

Tegnap az első szakosztály az ügyet tárgyalás alá vette és kimondotta, hogy a Sebes-Körözsnek Nagyváradig való hajózhatóvá tétele tárgyában széleskörű propagandát fejt ki s a földmivelésügyi miniszterhez az érdekeltekből alakítandó küldöttséget meneszt.

A földmivelésügyi minisztériumban ígéretet tettek, hogy a Sebes-Körözsnek Nagyváradig való hajózhatóvá tételére ha azt kérték fogják az érdekeltek, póthitel megszavazására javaslatot fognak beterjeszteni.

Ez ügygyel különben a szerdán tartandó megyei közgyűlés fog foglalkozni s annak legérdekesebb tárgyát fogja képezni.

A napközi otthon felállítása.

A napközi otthon ügyében kiküldött bizottság tegnap délután értekezletet tartott a városházán, Döri Ferenc dr. elnöke alatt.

A bizottság legutóbbi ülésén a napközi otthon felállításának alapelveit már megállapította, most dr. Ágoston Péter előterjesztette javaslatát, mi módon lehetne az eszme megvalósítható. A meleg otthont napközben nélkülözhetetlen szegény gyermekeknek felügyeletet, meleg otthont és ebédet kell adni, Váralja-Velencén legnagyobb szükség van erre az intézményre, mert itt legtöbb a szegény gyermek. Eddig Budapesten kívül Egerben és Aradon van napközi otthon. Indítványának indokolásában kifejti az intézmény célját. Egyelőre 40 gyermek részére rendeznének be napközi otthont, évi 3000 korona költséggel. A gyermekbarát egyesület, gyermekvédő liga stb. részén 1000 korona állana rendelkezésre. A város által ho-

zott Szaniszló alapítvány kamatait (?) 1000 koronát fellehetne e célra használni. Így 1000 koronával kellene a városnak hozzájárulni, míg ha a Szaniszló püspök alapítványát e célra nem vehetnék igénybe, évi 2000 koronát kellene áldozni e célra a városnak. Az ebédet, fejenként 20 fillérért az orth. izr. hitközség népkonyhájából kocsival szállítanák a napközi otthonba. Mondja ki az értekezlet az intézmény felállításának szükségét s tegyen ily irányú jelentést az adatok feltárásával az iskolaszékhez.

Dr. Döri Ferenc elnök tudomására hozza az értekezletnek, hogy a polgármestertől nyert információ szerint a Szaniszló-alapítvány kamatai semmi esetre sem használhatók fel más célra, mint Olasziban létesítendő óvodára. Csak arról tegyenek jelentést, hogy egy gyermek ebédje, továbbá a felügyelet mibe kerül, a város azután határozzon, hogy hány gyermekről akar gondoskodni. A rendelkezésre álló 1000 koronán felüli kiadást a város fedezze. A hölgyek bizonyára gyűjteni is fognak e célra s így aggodalom nélkül belemehetnek a dologba.

Réz Mihály aggályosnak tartja, hogy a Szaniszló-alapítványt nem lehet e célra felhasználni. Így a városnak kell adni a 2000 koronát. De ez nem oly nagy összeg, hogy megtagadhatná a törvényhatóság. Egyelőre 40 gyermeket látnának el felügyelettel és ebéddel, de később emelkedni fog ez a szám, mert a község bizonyára pártolja az intézményt. A javaslatot elfogadja azzal, hogy hagyják benne a Szaniszló-alapra vonatkozó utalást. Hátha keresztül lehet vinni ennek a felhasználását (?)

Gábel Jakabot lehűtötte a javaslat, hogy amikor százakról kellene gondoskodni, csak 40 gyermekre tervezik a napközi otthont. Kifogásolja továbbá, hogy csak a községi iskolák szegény gyermekeiről akarnak gondoskodni, s a felekezeti iskolákat figyelmen kívül hagyták.

fiatal volt az édes anyám . . . és te sem voltál öreg? Ó, Perrelte, mesélj.

Történt egyszer végre, hogy mikor hazajöttem vakációzni, egy vasárnapon megkérdeztem:

- A bokréta a szobámban van?
- Nincs, uram.
- Nem hoztak ma nekem egy csokrot?
- Nem, uram.
- Akkor Perrette beteg.

Kimentem hozzá. Ágyban találtam, nagy láza volt, az arca szomorú; elkeseredtem.

— Nagy rendellenesség van, ugye, — szólott halkan, — ne ügyeljen rá; nem bírok a házzal foglalkozni; már nyolc napja.

Elhallgatott s mosolyogni próbált.

— Monsieur René, keresi a bokrétáját? Le van szedve . . .

— Hogyan, Perrette, ilyen beteg, amilyen vagy!

— Nem bírtam megkötni, elhiheti nagyon oda vagyok . . . De ide hoztattam a virágokat és alkalomra vártam . . . Itt van a szék alatt.

A szék alatt csakugyan vízben állott sok virág és a szegfűk kissé csodálkozva néztek körül a szobában.

— Elviszem én, — szóltam Perrettenek. — Én leszek az alkalom. Lásd, biztosra vetem, hogy nem bírsz főnn lenni.

Beszélni kezdett, mint szokott, ugyanazon a módon és hangon, a hogy az utóbbi husz évben megszoktam.

— Hogy szeretem magát, én neveltem, az én gyerekeim is egy kicsit. És ez megvigasztalta.

Aztán valami új gondolat ötlött fel benne, ami rögtön egészen lekötötte.

— Halgasson rám, Monsieur René, — szólott erélyes és határozott módon, — van egy kérésem, ígérje meg . . .

— Mindent, amit csak kívánsz, Perrette.

— Elköttem maguktól egynehány dolgot és elhibeti, hogy nem szeretném ha azokat baleset érné majd utánam . . . a Madame akarásával hoztam el, ami itt van. Vegye elő és őrizze meg. Ha meggyógyulok, majd elmegyek érte.

— De hiszen meggyógyulsz Perrette.

— Azt sose tudja az ember . . . Nézze, ott van az almáriomban.

Mik voltak ezek a becses holmik! Nem

emlékszem, hogy láttam volna valaha valakinek kedvesebb drágaságait. Kinyitottam a szekrény két ajtaját.

— Nem látok itt semmit.

Érőlködött megpróbált megfordulni.

— A fehérenemű mögött a kis kosárban van a kulcs, az alma alatt, a kis kendőben.

Kivettem a kosarat, a kendőt, abból a kulcsot, azután kinyitottam vele a szoba másik sarkában egy táskát. Ha Perrette nem lett volna olyan beteg, szerettem volna kacagni. Micsoda kincstartó, ejha. Fakó gyapotkendőben három tárgy volt: egy fotográfia, amelyen négy gyermek volt csoportban; egy kicsike nyakbavaló prém. fehér nyulszőrűből és egy bárány, amelyiknek hiányzott egyik lába.

— Megvan? — kérdezte szegény félve.

A mosolyom elhalt, — és megértettem, milyen becses adnak nála ezeknek az emlékek; hogy ez a siralmas barikk elmúlt napok boldogságát őrizi itt, ezt a prémet egyik „gyereke” viselte s ez becsessé tette a jó öreg előt.

Felemeltem és ágyára tettem a táskát.

Felemelkedett egy kissé, kivette a prémet és elérzékenyülve mondta:

ENERGIN

Y EGÉSZ DOBOZÁRA 2.50 KORONA.

Kapható a gyógyszerárakban, de biztosan az
ENERGIN VÁLLALATNÁL PÉCSETT,
mely 6 dobozt bérmentesen szállít.

Leghathatósabb és legizletesebb hizláló és vértisztító szer.

Számos előkelő orvostanár és szaktekintély által kitűnő eredménnyel kipróbálva!

GYERMEKEKNÉL: Siettetni a járást és fogzást, eloszlatja a mirigyeket és az ótvart — biztosítja a csontok és izmok ép fejlődését — javítja és rendezi az emésztést.

FELNÖTTEKNÉL: Utólráthatetlen vérképző, gyengélkedőknél erősítő és mirigyoszlító szer, — megbajosoknál megszünteti az izzadáts és elősegíti a gyógyulást.

Dr. Dóri Ferenc és dr. Agoston Péter felvilágosítják, hogy az összeírásnál nemcsak a községi, hanem az összes iskolák figyelembe lettek véve.

Stark Gyula az elnök kijelentései, de a saját meggyőződése alapján is tudja, hogy a Szaniszló-alapítvány kamatait a szóban levő célra nem lehet felhasználni, ezért hagyják ki a javaslatból, mert felszólalásokra ad alkalmat csak hátrányára lesz a napközi otthon ügynek. Egyszerűen kérjék a várostól a szükséges 2000 korona fedezetét.

Az értekezlet Agoston Péter javaslatát változatlanul elfogadta s így terjeszti az iskolások elé.

Az értekezleten elhangzottakra s az elfogadott javaslatra néhány megjegyzésünk van.

A javaslat felemlíti, hogy az országban ez idő szerint csak három városban van napközi otthon, amiből könnyen az magyarázható ki, hogy a többi között Nagyváradon eddig semmi gondoskodás nem történt ez irányban a szegény gyermekekről. Pedig éppen Nagyváradon a Szent Vincze-intézetben már évtizedek óta nem 40, hanem a szükséghez képest sokkal több szegény gyermekről gondoskodnak a napközi otthonhoz hasonlóan. Sőt tovább mennek, mert már korán reggel beviszik a szegény szülők a gyermekeket s azok estik ellátják a felügyeleten kívül, étkezéssel. Hasonló módon gondoskodnak a szegény gyermekekről a várad-ujvárosi és a várad-velencei irgalmas nővérek zárójelében. Igaz, hogy ezekről a jótéteményekről soha sem lehet jelentéseket olvasni a lapokban, de a szegény szülők százainak hálája tanuskodik róla.

Másik megjegyzésünk a b. e. Szaniszló püspök alapítványára vonatkozik. Ezt az alapítványt a jólelkű püspök egy Várad Olasziban létesítendő kisdud-óvoda óvónőjének a fizetésére hagyományozta. Tehát ezen alapítvány kamatait

— Maga viselte ezt René, mikor két éves volt.

Ajkához vitte a megsárgult fotográfiát és megcsókolta.

— Sajnálom itt hagyni őket, de hiába, muszáj.

Összeszedte magát, megtűrülte szeméit és most először, valami lángot láttam fellobbenni tekintetében.

— Monsieur René, — mondta suttogva, — sohasem voltam olyan boldog, mint maguknál. Monsieur René, az ilyen szegény teremtések bolondot tesznek, ha férjhez mennek, mikor a gyereküknek a boldogságát láthatnák.

Megállott és intett fehér kezével, a mely értünk fáradtott:

— Még holtom után sem felejttem el soha.

Elváloztam, hónom alatt a három lábú kis báránnyal és félig-meddig rendezett bokrétámmal. Fehér nyulprém dagasztotta egyik zsebemet. És a vasuton az emberek mosolyogtak rajtam.

Es én sirtam.

Ez volt a jó Perrette utolsó bokrétája.

nem szabad a Várad-Velencén felállítandó napközi otthon céljaira felhasználni. Erre a törvényhatóság sem jogosult. Az ilyen törekvések éppen nem alkalmasak arra, hogy a főpapságot a város kezelésére bizott alapítványok tételére serkentsék.

Mindezen okokból már eleve tiltakozunk az ellen, hogy bárki az alapítványt eredeti rendeltetésétől elvonja.

UJDONSÁGOK.

* **Szenháromság vasárnapja.** A Szenháromság tiszteletére szenteli a rom. katolikus egyház a mai napot. A szomszédos Pecsészöllös községben különösen nagy egyházi fényvel ülik meg a hívek a mai napot. Mivel az ottani diszes templom a Szenháromság tiszteletére van felszentelve s ez alkalomból bucsu lesz Szöllösön, a nagy misét a pecsészöllösi r. kath. templomban ma délelőtt 10 órakor dr. Szemethy Géza pápai tb. kamarás, ottani plébános végzi, a szent beszédet pedig Szilágyi József egyházmegyei actuárius tartja. — Nagy ünnepség lesz ma, Szenháromság vasárnapján Mezőkeresztes községben is. Fetsér Antal püspök a bérálás szentségét osztja ki az erre előkészített gyermekek között. — *Uj-Palota* község katolikus hívei is nagy ünnepet ülnek ma. Tegnap volt páduai szent Antal napja s a templom bucsut az Antal napját követő vasárnap, tehát ma tartják meg az ottani diszes templomban. Az ünnepélyes szent misét Imrik Sándor Zoltán várad-olaszi plébános, a szent beszédet pedig dr. Lestyán Endre theologiai tanár tartja.

* **A románok Pünkösde.** A gör. kath. és gör. keleti egyház ma, vasárnap és holnap ünnepeli a Szentlélek eljövételének emlékeztét; Pünkösdet. Az ünnep alkalmából a gör. kath. és gör. keleti templomokban ünnepélyes istentiszteletek lesznek. A gör. kath. székesegyházban Pünkösöd vasárnapján dr. Radu Demeter püspök tartja az ünnepélyes szent misét.

* **A jogakadémia Te Deum-ja.** A nagyvárad kir. kath. jogakadémia évről háládó istentisztelete ma, vasárnap délelőtt 10 órakor fog végbemenni a premontrai kanonokrend templomában, hol a tanárikar és ifjuság jelenlétében Némethy Gyula dr. jogakadémiai hitszónok és magántanár ünnepélyes Te Deum misét mond.

* **Templom megáldás.** A Várad-Olaszi gör. kath. román hitközség templomát (az u. n. szemináriumi templomot) ez év tavaszán nagyon szépen renováltatta. A külső és belső helyreállítási munkálatok költségét a hitközség nemeslelkű kegyura dr. Samrecsányi Pál lat. szert. püspök fedezte. A templom belső díszítése és felszerelése a hívek áldozatkészségének adja szép tanujelét. A templom ujjonnan való megáldási szertartását dr. Radu Demeter nagyvárad kir. kath. megyés püspök személyesen fogja végezni holnap a román Pünkösöd másod napján e hó 15-én és ő fog pontifikálni az ün-

napélyes sz. misén délelőtt 9 órakor fényes segédlettel. Az alkalmi szent beszédet Tamaián Péter tanítóképezdei tanár fogja tartani.

* **Szolgabíró-választás.** A Szunyogh Andor lemondása folytán megüresedett szolgabírói állás betöltésére a pályázat lejárt. Összesen kilencen pályáznak a szolgabírói állásra. A választás, mely szerdán lesz megtartva, megiehetősen izgalmas lesz, mert a jelölésnél minden pályázó jelölve lesz és minden pályázónak nagy pártja van. A szolgabírói állásra a következők pályáztak: Beliczay Andor, Lakatos József, Bulzán János, dr. Marjay Barnabás, Szunyogh Barna, Ertsey Ernő, Kretz Viktor, Mezey Gyula, dr. Bujanovits Rudolf. A pályázók közül legtöbb kilátása van Beliczay Andornak, aki már huzamosabb ideje gyakornokoskodik s legutóbb is szolgabírói teendőket végeztet.

* **A kórházi tisztikar drágasági pótléka.** A biharmegyei kórház tisztviselői és kezelő személyzete részére Biharmegye törvényhatósága a múlt év végén az idej költségvetés keretében drágasági pótlékot szavazott meg. A pótlék ügye azóta a miniszteri jóváhagyást várta, a mely végre tegnap leérkezett. A jóváhagyás szerint a tisztviselők 5 és a kezelő személyzet 10 százalék drágasági pótlékot fognak kapni. A miniszter leirata elégtelenséget szült a megyei tisztviselők között, akiknek tudvalevőleg még régebben lett felterjesztve a drágasági pótléka és még mindig elintézésre vár. Sőt mint értesültek a miniszter nem is fogja jóváhagyni a megye határozatát, ami a mai drágaságban méltán erősíthette meg a tisztviselők elégtelenségét.

* **A képesítés nélküli tanítók.** Megirtuk a napokban, hogy a görög katolikus iskolákban képesítés nélküli tanítók teljesítik a tanítást. A görög katolikus püspökségtől nyert információk szerint jelenleg a besettyóujfalui és belényesi járásokban vannak a képesítés nélkül alkalmazott tanítók. A két járásban összesen 28 tanító van, ezek közül azonban csak hat bír képesítéssel. A püspökség elhatározta, hogy az összes képesítés nélküli tanítót képesített tanárokkal fogja felcserélni. A feiváltás nem egyszerre fog megtörténni, amennyiben nincs elegendő számú képesített tanító. A jövő tanévben már 8 tanító lesz felváltva. Ez a nyolc tanító most nyert képesítést a görög katolikus tanítóképezdeben. A görög katolikus iskolák fenntartására igen kevés összeg áll a fenntartók rendelkezésére és így nem csoda, ha azokba a községekbe nem kaptak képesített tanítókat. Most pedig dr. Radu Demeter ezen úgy segített, hogy elfogadta az állami segítyt. Ez az újabb eljárása a püspöknek csak újabb bizonyossága annak, hogy a püspök készségesen felhasználja a magyar-román barátság megszilárdítására irányuló eszközöket, melyek hatása nem is fog elmaradni.

* **Szabálytalanságok a kórházban.** A belügyminiszterhez legutóbb a kórház gondnoksága felterjesztést intézett. A felterjesztésben elveszett iratokról is tesz jeleutést a gondnokság. A belügyminiszter a felterjesz-

Női divat terem.

Neuländer D. Dezső angol és francia női divatterme

Nagy-Körös-utca 3. szám.

Vidéki meghívásra saját költségemen azonnal kiutazom. Legmodernebb szabás és minden időben a legújabb divatlapok.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy nálam készülnek a legkényesebb igényeknek megfelelő zsaket kosztümök, úgy szintén francia toilette a legjobb kivitelben. A nagyrebecsült hölgyközönség szives megrendelését kérve, vágyok kiváló tisztelettel.

tés alapján a törzskönyvet felülvizsgálta és ekkor arra a meggyőződésre jutott, hogy abban egy egyes tételek nincsenek bevezetve, E szabálytalanság alapján a belügyminiszter utasította a vármegyét, hogy indítson vizsgálatot a kórházban és annak eredményéről tegyen hozzá jelentést.

* **A munkaadók szövetsége.** A nagyváradai építőiparosok szövetsége nagyobb szabású dolgot akar létesíteni. Tervbe vette ugyanis, hogy megalakítja Nagyváradon az általános munkaadók szövetségét, hogy azok egyöntetű eljárással érdekeiket megvédhessék. Ilyen szövetség eddig még csak Budapesten és Aradon van. A megalakulás tárgyában a jövő vasárnap, június 21-én d. e. 10 órakor értekezletet tartanak, amelyre a munkaadók vezérembereit, s kereskedőket hívták meg. Az értekezleten beszélnek meg, hogy van-e tere Nagyváradon a munkaadók szövetségének.

* **A községi tanírók fizetése.** A belügyminiszter értesítette Nagyvárad városát, hogy jóváhagyta a törvényhatóság azon határozatát, mely szerint az 1907. évi január hó 1-ig szervezet 42 tanító és tanítónői állás után az évi fizetést 1600, 1700 és 1800 koronában, a lakbért 500 koronában, továbbá az ezután szervezett állások évi fizetését 1200 koronában a lakbért 420 koronában alapította meg.

* **Az iparoktatási bizottság ülése.** Nagyvárad város iparoktatási bizottsága június hó 16-án délután 4 órakor a vársházán ülést tart, amelyen a folyó ügyeket intézik el.

* **Egy odesszai menekült család Székelyhídon.** Tegnap Székelyhídon a csendőrök letartóztattak egy családot, melynek tagjai voltak Goldberger Mózes 24 éves ember, Sperling Rülke a felesége és egy gyermek. A családnak semmiféle foglalkozása nincsen s kéregetésből tartja fenn magát. A kihallgatás alkalmával Goldberger azt adta elő, hogy ő 1906-ban mint katona szolgált Odesszában, ahol akkor kiűtött a zsidóüldözés. Az üldözés alatt édes apját meggyilkolták, ő maga, hogy megmentse feleségét és gyermekét megszökött Oroszországból. Magyarországon mástól éve kéreget. A kéregető család ügyében a főtisztviselő elterjesztést fog tenni az alispánhoz az iránt, hogy Goldberget mint katonaszökevényt toloncolják vissza illetőségi helyére.

* **A kereskedelmi és iparkamara értesítése.** Van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a Budapesti m. kir. állami felső építő-iskolájában (VII. Thököly-ut 74. sz.) a rendes szakosztály első osztályába a jövő iskolai évre való felvételre már a f. 1908. évi június hó 25-től július hó 1-ig lehet jelentkezni előjegyztetés végett. A végleges felvétel a f. évi november hó 1-én történik, amikor a tanulók szülni, vagy gyámjaik kíséretében tartoznak megjelenni. Felvételi feltételek: 1. a 15. életév betöltése, 2. legalább négy közép (gimnázium, reál vagy polgári) iskolai osztály sikeres elvégzése, 3. legalább 4 havi gyakorlati működés az építőipar terén. 4. ép és egészséges testi szervezet. A végleges felvétel felvételi vizsga útján történik. A felvételi vizsgálat tárgyai: magyar nyelv, számtan és algebra, mértan és mértani rajz. (Akiknek ezekből a tantárgyakból mind a négy középiskolai osztályban jeles vagy jó osztályzatuk van, ezekből a tárgyakból nem tesznek felvételi vizsgálatot.) De a szabadkézi rajzból és a gyakorlati munkából (falazás, kőfaragó vagy ácsmunka) minden jelentkező tartozik felvételi vizsgálatot tenni. A felvételi

előjegyztetéshez be kell küldeni: 1. Keresztlevelet, vagy születési bizonyítványt. 2. A négy középiskolai osztályból szóló bizonyítványt. 3. Az újraoltásról szóló bizonyítványt és 4. Be kell jelenteni, hogy a tanuló hol és kinél lesz gyakorlati munkában a négy hónap alatt. A jelentkezők kellő időben értesítenek arról, hogy előjegyztetésük megtörtént-e, vagy nem. Az elő nem jegyzettek bizonyítványai visszaadtnak, vagy visszaküldetnek. Levélbeli megkeresésre készséggel ad felvilágosítást a nevezett építőipariskola igazgatósága. Nagyvárad, 1908. június hó 12. A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara: Huzella Gyula kir. keresk. tan. elnök, dr Sarkadi Lajos, titkár.

* **Szünidei nyári táncokursus.** Kovács Tivadár balladmester, a párizsi táncművészeti Akadémia tagja, szünidei nyári táncanfolyamát f. évi június hó 25-én nyitja meg a Zöldfa szálloda ngytermében.

Az oktatás felöleli az egész koreográfiát, táncművészetet, különös sujt tekintve a estétika és boston oktatására. Külön gyermek diák és felnőttek esti tanfolyama. A Zöldfa nagyterme kedvező tekvésénél fogva, a nyári hónapokban rendkívül hűvös és így nagyon alkalmas. Beiratkozni lehet lakásán: Schlauchter 2. sz. a. és e hó 25 étől kezdve a Zöldfában d. u. 5 órakor.

* **Délelőtti hangverseny.** Ma, vasárnap délelőtt a Pannónia-szálloda éttermeiben délelőtt 10 órától déli 1 óráig dombóváry Babáry Jóska Budapestről jött hírneves cigány zenekara hangversenyez, — tányérozás nélkül. Rendes olcsó árak. Zóna-reggeli, Dréher-sör, kitűnő borok.

* **Circus Schmiedt.** Valóban elsőrangú és páratlan művészi attrakciókban gazdag circus vonzza esténként pompás előadásaival a közönséget hatalmas: minden igényt kielégítő kényelmet nyújtó sátora alá. A társulat első rendű műsorokból van toborozva, a lovak idomítása a magas iskola valóságos csodája. A fényes műsor remek számai közti szünetet az auguszto kacsagató, derüs mókái töltik ki. A circus, — amely rövid ideig fog városunkban tartózkodni, — naponta előadást rendez, este 8 órakor. A páratlanul érdekes és izgató mutatványok a közönség legnagyobb elismerését vívták ki.

* **Katonazene hangverseny.** Vasárnap délelőtt 10 órakor a nemzeti szálloda árnyas kertjében katonazene hangverseny lesz — a közönség nagy öröme. Ugyancsak a nemzeti szálloda kertjében esténként *villamos mozgófényképes* előadásokat rendeznek, míg a szünetek között, egy hírneves cigányzenekar szórakoztatja a közönséget. *Belépődíj nincs.* Az árak elismert olcsók.

* **Európa mozija.** Kies fekvésű, hegyi ózondus levegőjű kerthelyiségében a szolid kiszolgálásáról és pompás konyhájáról híres *Európa-szállónak* remek mozgófényképek, az Apolló-mozgófénykép-színház mesésen sikerült fölvételei szórakoztatják a mulatni vágyó közönséget. A széles vetítő-vásznon megelevenednek az orosz forradalom véres mozzanatai, az anarkisták, a forradalmárok bombáinak borzalmas pusztításai markáns, élethű színekkel perregnek be előttünk, majd a kacagató bohózatok és a legaktuálisabb, legújabb párisi fölvételek szórakoztatják a publikumot. *Belépő-díj nincs.* Szolid kiszolgálás. Igen olcsó árak.

* **Új vendéglő.** A volt «Kecskeméty-féle» vendéglő — mely a vidékiek kedves találkozó helye *Strobl János* vendéglős vette meg. Nagy nyári helyiségek. Kitűnő borok és frissen csapolt kőbányai sör hideg és meleg ételek állandóan kaphatók

* **Legújabb látványosság.** Nagyváradon a városháza közvetlen közelében lévő *Körösparti Komló kert vendéglő*, amely teljesen újonnan átalakítva megnyitott. A vendéglő csaknem egyetlen a maga nemében, A Körös partján van, bor, meleg nincs, de van 10 komló lugas (kedvezőtlen idő esetén tágas, fedett helyiségek) tündéres kivilágítás, kitűnő borok, kőbányai csapolt sör, jó magyar konyha. — A vendéglős *Bors János*, — ki régi jó ismerőse a nagyváradai közönségnek, ezeken felül még elsőrangú cigányzenével és katonazene, automatával is mulattatja a közönséget.

* **A Pannónia-kávéházban** ma, vasárnap este dombóváry Babáry Jóska 12 tagból álló zenekarával bucsu hangversenyt tart.

* **MOLNAR N.** Bémer-téri oukrászdődjában állandóan 2-szer naponta friss Mignon kávéhoz való sütemények és tea-sütemény kapható. Telefon 395.

* **Panama kalapok, nyári férfingek és színes cipők REICHARD áruházában** olcsón lesznek árusítva.

Sáskajárás Biharmegyében.

A múlt évben a Hortobágyon óriási mennyiségben lépett tel a sáska s attól lehetett tartani, hogy a szomszédos területeket is el fogja pusztítani. Debrecen város törvényhatósága előbb a saját erejéből kezdte pusztítani a veszedelmes férgeket, azonban e munkálatai gyöngye kísérletezésnél egyebek nem voltak. Végre is kénytelenek voltak a földművelésügyi miniszter segítségét igénybe venni. A földművelésügyi miniszter horribilis összeget fordított a Hortobágy megmentésére és úgy látszik a kormány munkálatai nem maradtak eredménytelenek. A hortobágyon kipusztult a sáska és az idén már jól előre gondoskodtak róla, hogy a sáskapetek kikérelésénél a megfelelő óvintézkedések lehetlenné tegyék a pusztítást.

A Hortobágyon megzavart sáska azonban nem pusztult ki teljesen és mint most nagyléte tudósítónk jelenti *Nagyléta* környékén óriási mennyiségben jelent meg és ott már eddig is nagy pusztítást vitt véghez. A veszedelmes féreg pusztításáról a következőket jelent nekünk.

Nagyléta határában napok óta figyelik a vetések állását. A gabona nemüeken ugyanis különös sárdulást, hervadást vettek észre. A szokatlan jelenség okát nem kutatták mélyebben, mert szeszélyes időjárásnak tulajdonították az egészet.

Tegnap és tegnapelőtt azonban a fonnyadó gabonának a feje kezdett eltűnni. Egy jobb módu gazda erre a vetés közzé ment és ekkor nem várt felédezésre jutott. A pusztuló termés között mindenütt nagy mennyiségű sáskát talált. E felfedezésre megvizsgálták az összes vetéseket. Eddig összesen 150 hold területen találtak cászkát.

Az esetről azonnal jelentést tettek az előljárásnak, mely mintát vett a sáskából és express értesítést küldött a földművelésügyi miniszterhez. A minisztertől távirati válasz érkezett, melyben tudatja a miniszter hogy a sáska pusztítás tárgyában szabembert fog leküldeni Ezt azonban csak az esetben fogja megtenni

Nádor és Groszfeld cipőgyárát

Bejárat Torna-utca 5. Nagypiac-tér (Wégner-házba) helyezte át. Helybeli és vidéki telefon 63. 214

ha a sáska tovább is pusztít. Addig pedig megfelelő utasításokat küld. melyek alapján a kisebb sáskajárást el lehet pusztítani.

A nagylétai lakosok szerfölött megvannak rémülve a sáskából, mert az idén azon a vidéken igen szépen ígérkezett a vetés amit most pusztulással fenyeget a megjelent sáskahad.

SZÍNHÁZ.

Szintársulatunk Gyulán.

A nagyváradai társulat most tölti az utolsó nyarat Gyulán. Az első hét ismét olyan volt anyagilag, mint az eddigi gyulai kirándulások: a napi bruttó bevétel a 400 koronát sem érte el. A gyulaiai egyszerűen sztrájkoltak, akár milyen jó előadásokat produkált is Erdélyi. Az igazgató gondolt tehát egyet, elindult s meg sem állt, csak Békésmegye főispánja előtt. Előadta neki, micsoda kínlóadás a gyulai művészkedés, aztán hozzátette:

— Én most az idény befejeztével összeszedem a számadásaimat s bemutatom azokat a miniszternek. Ez tökéletesen elég lesz s akkor Gyula rendezett tanácsu város olyan szintársulatot fog kapni, amelyik már a nagyobb falvakból is kikopott. Ilyen jövedelem mellett megélhetnek ripacsék, de valamire való társulat: nem.

A főispán egy kissé gondolkodóba esett Erdélyi szavaira. Még aznap este elmondta az esetet a kaszinóban, elkezdtek agitálni a színház mellett, a lelkesebbek bérlőket is gyűjtöttek s ma a gyulai közönség azt kezdi észrevenni, hogy hiszen érdemes ám színházba járni! Hogy nem jártak eddig?! A szinkör eléggé telve van minden este s remélhetőleg még szélesebb körökre fog kiterjedni a lelkesedés, mikorra Erdélyiek — igen kevés könnyhullatással — végleg bucsut mondanak Gyula városának és csak felsőbb presszióra mértő közönségének.

IRODALOM.

A Szigligeti-Társaság közgyűlése. A Szigligeti-Társaság 1908. évi június hó 14-én délelőtt 11 órakor a városháza tanácstermében tartandó rendes évi közgyűlésére van szerencsém a t. tagokat meghívni. Tárgyak: 1. Évi jelentés. 2. Számadások. Költségvetés. 3. Indítványok. Nagyvárad, 1908. évi június hó 14-én. Rádl Ödön, elnök.

TANÜGY.

A főreáliskola versenynyel egybekötött tornavizsgálata.

Kevés intézetben folyik le oly szép torna vizsgálat, mint a nagyváradai főreáliskolában. Így nyilatkozott meg a szakértők véleménye azon nagyszámu közönség köréből, mely az intézet udvarán a tornaversenyt végignézte. — Valódi verseny volt, melyen 46-an nyertek ér-

met és 10-en oklevelet a legjobb tornászok közül. Az izmok csak úgy feszültek, a figyelem tartós volt s a válogatott csapat tornára igen jó anyag. A különféle gyakorlatok és mutatványok 5—7 óráig tartottak. Rudmászás, alacsony és magas korlát és nyújtó, magas ugrás, sulydobás és függeszkedés váltották fel egymást. A zsüri ítéletét Glac Antal, főispán hirdette ki, a versenyermeket pedig a főispán neje kezéből fogadták a kitüntetettek, még pedig 4-en disz ezüstérmét, 7-en nagy és 8-an kis ezüst, 8-an nagy és ismét 8-an kis bronz érmeket. A diszoklevelet 10 nyertesnek állítják ki. A versenydíjak kiosztása után Glac Antal főispán kintartásra, becsületre és szorgalomra buzdította az ifjúságot. Majd Örvény Iván, igazgató köszönte meg a főispánnak az elnöklést s intézet lelkesítő szöveget az intézet ifjúságához. Látnuk, hogy ép testben az ép lélek. Mindkettőt művelni kell. A sok oldalú művelődés a lélek azon zománca, mely az életben a közérkölciségben nyilvánul. A test nevelése pedig eredményezi a munkaszeretetet, kitartást. Ezek harmoniája fejleszti az emberben az önbecsülést és a hazaszeretet, mely sokszor áldozatot kíván. Hozzatok áldozatot ti is serdülő ifjak, módotokban. Szorgalmat, kitartást, erős testben nyujtsatok erős lelket s a haza fényre derül. Kötörü lelkesedés között zárta be az igazgató a tornaünnepélyt, melynek záradéka gyanánt még a főispán emelte ki Lakatos Béla, tornatanár érdemeit az ifjak tanítása körül. Az ünnepély Hymnusszal kezdődött s a Szózzattal záródott be.

TÁVIRATOK.

Vekerle Sándor Bécsben.

Budapest, június 13. Wekerle Sándor miniszterelnök ma este Bécsbe utazott. A miniszterelnök holnap este vissza utazik Budapestre.

Nagykövetünk a szultánnál.

Konstantinápoly, június 13. A mai szemalik után a szultán kihallgatáson fogadta Pallavicini örgróf magyar-osztrák nagykövetet, aki gróf Thurn itt időző szófiai magyar-osztrák diplomáciai képviselőt és gróf Deym és Szentiványi új nagykövetségi titkárokat mutatta be. A szultán ezután báró Marschall német nagykövet helyettesítésével megbízott bukaresti német nagykövetet Kiderlein-Wachtert fogadta kihallgatáson. Végül Gregovics montenegrói ügyvivő jelent meg a szultánnál kihallgatásra.

Az osztrák diák-sztrájk.

Loeben, június 13. A bányászati főiskolákoo a diák-sztrájk miatt a vizsgákat felfüggesztették. A miniszter a főiskolai tanári kar e határozatát megsemmisítette és elrendelte a vizsgákat. A vizsgáló-bizottság foganatosította a rendeletet, de a teremben oly nagy zajongás keletkezett, hogy a vizsgát meg nem tarthatták. A tanári kar távirattal fordult a

közoktatásügyi miniszterhez újabb rendelkezésért.

Öngyilkos hadnagy.

Budapest, június 13. Budafokon ma a halászsok egy hadnagy hulláját fogták ki. Megállapította a térparancsnokság hogy a hadnagyot Alsó Sándornak hívták. A hadnagy előbb főbe lőtte magát azután ugrott a Dunába. Az öngyilkosság oka ismeretlen.

Egy aggastyan öngyilkossága.

Nagykörös, június 13. Tegnap este itt Gazdag Ambrus városi irnok a szájába lőtt és tettének elkövetése után rövid időre kiszendvedett.

Gazdag Ambrus, aki valamikor közgazgatási tisztviselő is volt, néhány évvel ezelőt még a Nemzeti Színház ének karában működött.

Szép érces hangját azonban elveszítvén, vizsakerült szőlővárossába, Nagykorörsre, ahol a városnál irnoki minőségben kapott állást.

Egy év óta azonban betegeskedett. A betegségen kívül még az is kizozta a szerencsétlen embert, hogy azzal a meghagyással engedték egy évi szabadságra, hogy az esetben, ha nem gyógyulna meg, az állását nem nyeri vissza.

Efölött a hatvankétéves ember anyyira elkeseredett, hogy öngyilkos lett.

Gazdag iránt a részvét általános.

Igazságszolgáltatás.

Hamis tanuk a tárgyaláson.

A nagyváradai kir. törvényszék büntető bírósága előtt a tegnapi nap folyamán játszódtott volna le annak a véres korcsmai tragédiának a fináléja, amelynek Hízó Ferenc tadosi legény volt az áldozata, akit régi haragosai, Szabó János és testvére József botokkal és készsúrássokkal oly sulyosan megsérelmeztek, hogy pár nap mulva belehalt. Ma került az ügy tárgyalás alá Millye Gyula előtt, a tárgyalás azonban váratlan és izgalmas fordulatot vett, amennyiben kiderült, hogy a tanuk legnagyobb részét a vádlottak lepénzelték és betanították, hogy mit valljanak. A tárgyalást ennél fogva rögtön fölfüggesztették, az ügyész pedig a vádlottak ellen hamis tanuzásra való rábírás, az addig vallomást tett tanuk ellen pedig hamis eskü miatt vádat emelt.

Buzatolvaj aratók.

Pengett a kasza, dőlt az aransárga, acélos szemü kalász, az aratólányok, legények vidám danája szépen összefonódott a kattogó, bugó cséplőgép morajával. Dőlt a rend rakásra, zakatoltak a gépek; a feszülő izmok csapása alatt garmadába hullott az élet Eugländer Miklós érsemlyéni földbirtokos földjén a mult év nyarán. Szép volt a termés, dus az áldás, a kiscsépelt buza azonban aránytalanul kevesebb volt mindig a learatott részhez viszonyítva. Nem

Friedländer I. Izsó

angol uri-divat szabó

NAGYVÁRAD, Szent János-utca 14.

Értesitem az igen tisztelt vevőimet és a nagyérdemü közönséget, hogy a tavaszi és nyári idényre a ruhaszövet különlegességeim megérkeztek és azokból állandóan nagy raktárt tartok. Kivánatra mintákat házhoz küldök

Angol, skót és belföldi különlegességek.

Pontos kiszolgálás. — Modern szabás.

Izléses munka.

tudtak a különös jelenség nyomára jönni se-hogy sem, míg egy szép estén *Weiner Mór* uradalmi felügyelő szokott rendes körútját végezve egy szalmaköteg aljában szép sorjában, gondosan elrejtve kilenc zsák tiszta buzát nem talált. A leletről a felügyelő jelentést tett a csendőrségnek, amely energikus nyomozást indított s csakhamar kézre is kerítette a tetteseket *Laduczki Sándor* és kilenc társa, az uradalomban alkalmazott aratómunkások személyében. A csendőrség előtt tett vallomásukban beismerték, hogy az arató-munkák megkezdése óta kisebb-nagyobb mennyiségben lopták a buzát és a kérdéses estén is elvittek már két zsákkal, az otthagytott kilenc zsákért pedig később akartak menni.

A nagyvárad kir. törvényszék büntető-bíróháza a tegnapi nap folyamán ítélkezett a buzatolvaj aratómunkások fölött. A tárgyalást *Millye Gyula* elnök vezette *Ember Géza* és *Petróczy Zoltán* szavazóbírák segédletével. A közzéadott dr. *Szolnok Jenő* ügyész képviselte. A vádlottak a tárgyalás során a csendőrök előtt tett beismerő vallomásukat visszavonták és cinikusan, körömszakadtáig tagadták a rájuk rótt cselekmény elkövetését s így terhelő tanúk és bizonyítékok hiányában az ügyész kénytelen volt *Farkas Imrével* és *Barta Józseffel* a vádat elejteni, *Laduczki Józsefet*, mint felbujtót azonban a törvényszék 9 havi, ifj. *Papp Jánost*, *Szilágyi Józsefet*, *Nagy Istvánt*, *Rákosi Sándort* és *Szabó Istvánt* 14—14 napi, *Hella Lászlót* pedig 4 napi fogházzal sújtotta, mivel tagadásukkal szemben megdönthetetlen bizonyíték volt a náluk megtalált buza és a zsákok, amikben a földesur a sajátjait ismerte föl. Az ítélet ellen az elmarasztalt vádlottak főlebbezéssel éltek.

Okirathamisító segédjegyző. Az aradi kir. törvényszék a múlt évben több rendbeli magán és közokirat hamisításért *Albert Ernő* aradmegyei segédjegyzőt egy évi börtönnel sújtotta. Az ügy fellebbezés folytán a nagyvárad kir. ítélőtábla elé került, amely a tegnapi nap folyamán hozott ítéletével az alsófoku bíróság határozatát megváltoztatta s a terhelt büntetését 2 évi fegyházra és száz korona pénzbüntetésre emelte föl.

NYILTTÉR.

Minden ásványvizet felülmul!

Kitünő gyógyhatásu és a legelvezetesebb

borviz a

Buziási-Phönix

ásványviz.

Főraktár és megrendelési helyé:

Friedl és Jörös-nél

Szent László-tér és Kert-utca sarkán.

Telefon 257. sz.

Kapható minden jobb vendéglőben.

A Szent László-nyomda részvénytársaság 1908. június hó 30-án kedden d. u 6 órakor a Kat. Körben tartja

évi rendes közgyűlését,
melyre a t. részvényeseket ez uton hívja meg

az igazgatóság.

A gyűlés tárgyai:

1. Az 1907. év mérlege és az igazgatóság jelentése az üzletév eredményéről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése a mérleg vizsgálatáról.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság megbízásának lejártával öt igazgató, három felügyelő és egy felügyelő biz. póttag választása három évre.

Gazdasági

KÖTELEKET,

Kéveköteleket,

zsinórokat, zsinegeket, tor-

naszereket és hinta ágya-

kat minden méretben.

Zsákokat

Ponyvákat,

bármely minőségben

legolcsóbban

szállít

Radó Samu és Tsa

kötélfonó ipartelep

Nagyvárad, Nagyvásár-tér. Telefon 240.

S P O R T.

Vívóverseny a főreáliskolában. A nagyvárad főreáliskola vívótanfolyamát a legutolsó iskola alatt is számosan látogatták. Most a tanfolyam résztvevői e hó 21-én az iskola tornatermében vívóversenyt és vívóakadémiát rendeznek. A vívóakadémia délelőtt 9 órakor kezdődik.

A NAGYVÁRAD FÜRDŐK UJ MENETRENDJE.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖK-FÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	7 50	9 50	2 10	4 50	6 40	9 17
V.-Velece >	8 01	10 01	2 21	5 01	6 52	9 28
Rontó >	8 16	10 16	2 36	5 16	7 06	9 48
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 41	5 21	7 11	9 45

PÜSPÖK-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Püspökfürdő ind.	8 59	0 59	3 19	5 59	7 49	10 37
Rontó >	9 04	11 04	3 24	6 04	7 54	10 38
V.-Velece >	9 17	11 19	3 37	6 17	8 07	10 50
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 47	6 27	8 17	11 00

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 27
V.-Velece >	8 11	10 11	2 31	5 11	7 02	9 38
Rontó >	8 16	10 26	2 46	5 26	7 16	9 52
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	2 53	5 33	7 28	10 00

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Félix-fürdő ind.	8 40	10 40	3 00	5 40	7 30	10 17
Rontó >	8 47	10 47	3 07	5 47	7 37	10 27
V.-Velece >	9 00	11 09	3 20	6 00	7 50	10 39
Nagyvárad érk.	9 10	11 19	3 30	6 10	8 00	10 54

KÖZGAZDASÁG.

Ertéktőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, június 13.

Osztrák hitelrészvény	—	—	631.25
Magyar hitelrészvény	—	—	748.—
Leszámitoló bank	—	—	743.75
Rimamurányi	—	—	561.50
Osztrák m. államvasuti részv.	—	—	892.25
Közuti vasut	—	—	552.—
Városi villamos vasut	—	—	269.—

A gabonatőzsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, június 13

Buza május	50 kilogrammonként	11.60
Buza okt.	—	10.38
Rona okt.	—	8.96
Zab májusra	—	—
Zab okt.	—	7.04
Tengeri máj. 1908.	—	6.85
Tengeri jul.	—	6.69

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1908. június 13.

Magyar arany járadék 4 száz.	—	—	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	—	93.25
Magyar koronajáradék	—	—	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	—	—	93.50
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	—	—	94.50
Magyar nyerevény sorsjegy kölesön	—	—	186.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölesön	—	—	145.—
Osztrák járadék papírban	—	—	97.25
Osztrák járadék ezüstben	—	—	99.—
Osztrák járadék aranyban	—	—	116.50
Osztrák korona járadék	—	—	97.50
1860. osztr. államsorsjegyek	—	—	150.25
Osztrák magyar bankrészvény	—	—	1730.—
Magyar hitelbank-részvény	—	—	748.—
Osztrák hitelbank-részvény	—	—	631.50
Magyar hitelrészvény	—	—	689.50
20 frankos (Napoleon)der	—	—	19.09
Német birodalmi márka	—	—	117.62

A szerkesztésért felelős

Dr. VUOSKIOS GYULA.

Befőzni való fehér, és halvány piros cse-resnye kapható

STETTNER ISTVÁN
Kapuczinus utca.

„Keleti pályaudvar“

Nagy szálloda.

Budapest, Thököly-ut 181 szám.

Villanyvilágítás, fürdők a legmodernebbül berendezve.

Mérsékelt árak

Tulajdos: HERSCH SAMU.

A NAGYSZEBENI ÁLTALÁNOS TAKARÉK-PÉNZTÁR JELZÁLOGKÖLCSÖNEI.

A Nagyszebeni Általános Takarékpénztár (Nagyszében) ad félévi tőkét és kamatokat magukban foglaló egyenlő részletekben teljesen törleszhető jelzálogkölcsonőket és pedig 10, 15, 18, 23, 25, 27 1/2, 32, 35, 40, 41, 44 1/2, 50 évi törlesztésre.

Kölcsonkérvényeket elfogad: **Breitenstein Frigyes, Bethlen-utca 9.**, ki egyszerűs mind bővebb felvilágosítást is nyújt.

170

Pénz.

Olesó tőketörlesztéses kölcsönt

10—75 évre folyósít, ugyszintén régi drágább kamatu kölcsönöket kicserél, convertál a lehető legrövidebb idő alatt.

Házak, szőlők, földbirtokok

örök árban való **adás-vételét** vagy **bérletét** a legsikeresebb eredményei közvetít.

Földbirtokok parcellázását

saját költségére elvállalja és financiroza.

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár,
bankbizományi és hitelforgalmi iroda
Nagyvárad, Mészáros-utca.

27

Telefon szám 424.

FAZEKAS KÁLMÁN
adásvételi közvetítő- és okmányszerző irodája
Kapuczinus-utca 5. szám. (Földszint 5.)

Néhány szó arról, hogy mivel foglalkozik a **Fazekas Kálmán irodája.**

A Fazekas Kálmán irodája Nagyváradon Kapuczinus-utca 5. sz. alatt megszerez nagykorúsági engedélyeket, katonaköteles ifjak részére, akik sorozáson túl nincsenek nősülési engedélyeket, nem magyar hangzású neveknek névváltoztási engedélyeket, külföldre szóló utleveleket és hajójegyeket.

A magukat önállósítani akaró kereskedők és iparosok részére iparigazolványt vagy egyéb hatósági engedélyeket.

Megfigyeléseket eszközöl kényesobb természetű családi ügyekben és kívánatra leutazik bármelyik vidékre is.

Elfogad mindennemű munkák szép kivitelbeni lemásolását több példányban is.

Fölvesz házak, szőlők, földek, adásvételek közvetítését.

Lebonyolít gyorsan jelzálog és hosszú törlesztéses kölcsönöket valamint váltó kölcsönöket. Ezen iroda ma Nagyvárad legsikeresebb adásvételeket hirdető-, közvetítő-, tudakozó- és okmányszerző-irodája Kapuczinus-utca 5. földszint 5. szám.

A közeli napokban ismételtlen a következő házak lettek nálam bejelentve:

1. Lukács György-utca 24. sz. modern uriház, mely felerészben teljesen új épület adómentes, terjedelmes nagy gyümölcsös kerttel a város legszebb fekvésű utcája, a bankteheren kívüli összeg is igen kedvező fizetési feltételek mellett törleszhető, bárki is itt olcsón vételhez jut.
2. Vitéz-utcán Czup Sándor tulajdonát képező ház melyen hét rendbeli lakosztály teljesen új egyrendbeli régebbi épületen van két utcára nyílik kényelmes, bankteherrel igen olcsón sürgősen eladó.
3. Halász-utca 42. sz. Szilárdan épített szép frontu új ház 8 rendbeli lakosztállyal, nagy kerttel, adómentes kényelmes amortizációs bankteherrel elutazás miatt igen olcsón sürgősen eladó. Téglavető-utca 41. sz. ház eladó.
4. Keskeny-utcán egy szilárdan épített ház három rendbeli lakosztállyal virágos és külön baromfi udvarral, kényelmes és olcsó bankteherrel.
5. Ősi-téren 9 rendbeli lakosztály 6 százalékos jelzálogkölcsonnól levő ház. Jó vétel bárkinek is és jól jövedelmező.
6. Lukács György-utca elején egy modern ház 5 rendbeli lakosztállyal nagy gyümölcsös kerttel, amortizációs kölcsönrel, kevés pénzzel megvehető, sürgősen eladó.
7. Jókai-utca 14. sz. új ház igen olcsón megvehető, valamint a város minden részéből vannak nálam bejelentett házak a Lukács György-utcán egy modern 5 szobás lakás megfelelő mellékkeliségekkel egy nagy gyümölcsös kerttel kiadó.
8. Kórház-utcán 14 évig adómentes ház, modern uri lakással, fürdőszobával külön baromfi udvarral, kis szőlőkerttel eladó.
9. Kolozsvári-utcán villamos megállóhely, 11 lakóval, egy üzlethelyiséggel 15 százalékos jövedelmező ház olcsón eladó.
10. Kertész-utcán 5 utcára ágazó ház felerészben, 14 évig adómentes, hat lakosztállyal kedvező feltételek mellett eladó.
11. Varga József tulajdonát képező Viz-utcai adómentes új ház 7 lakosztállyal 10 százalékos jövedelmező, kevés pénzzel megvehető.
12. Uri-utcán több ház üzlethelyiségekkel valamint a külvárosban több ház eladó, kevés pénzzel megvehető.
13. Lovas-utcán egy bérház, mely Grósz Salamon tulajdonát képezi, jó feltételek mellett olcsón eladó.
14. Füzés-utca 13. sz. új ház, adómentes, igen olcsó törlesztéses bankteherrel eladó.
15. Egy ház a főtérhez közel, olcsó jelzálogos teherrel 120.000 koronáért eladó.
16. Kertész-utcán háznak való nagy telek, esetleg házzal együtt is eladó.
17. Magyar-utcán egy kisebbszertű ház olcsón megvehető.

18. Egy ház, melyben iparosok által látogatott vendéglő van, szép terrasszal, nyári veteményes kerttel, kuglizóval, gyárak közelében igen olcsón eladó.

19. Hágó oldalon, az arany hegyen termő szőlők, görög oldalon szőlőnek való földek eladók.

20. Felső-Körös oldalon 4 hold szőlő 1600 ölével termő szőlő és külön 3 és fél hold 1600 ölével, 1 hold termő szőlő, 2 hold lucernás, fél hold szilvás olcsón eladó.

21. Egy közel vidéki városban egy ház szép nagy telekkel, üzlethelyiséggel, korlátlan ilalmérséssel, fedett kuglizóval, nagy veteményes kerttel, 10 üles görővel, jégverem, jövizű kut az udvarban, jogátíráért a tulajdonos felelősséget vállal, igen olcsón jó feltételek mellett eladó.

Bővebb felvilágosítást a legnagyobb készséggel és teljesen díjtalanul nyújt FAZEKAS KÁLMÁN általános adásvételi-, hirdető- és közvetítő-irodája Kapuczinus-utca 5. szám.

BETON VÁLLALKOZÓ

szíves figyelmébe ajánlom a T. K. építész és építető uraknak, hogy vállalkozom egyszerű munkáktól legdiszesebb kivitelig, ugymint Terrázó, vasbeton, cement, burkolatok. Rendelésre készítek márványutántzat, szokli vagy kör és függő lépcsőket, ugy Rabic falhoz gipsztáblák készítését cementből. Fürdőkád, vízmedencék és földalatti csatornák levezetését lelkiismeretesen és jutányosan készítek. Kész betoncsöveket eladásra tartok 10 és 15-ös 20-as 30-as belméretekben. A nagyérdemű közönséget értesítem, hogy levélbeni felszólításra ugy vidéken, mint helyben készséggel megjelenek. Becses pártfogásukat kérve,

kiváló tisztelettel. 259

BODÓ SÁNDOR cementező-mester
Nagyváradon, Vitéz-u. 18. sz.

Legjobbak
a
Moskovits
czipők.
Kossuth-utca 5.

24

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régiónek bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közönségtől, oszónál és meghűlések, bedörzsölésépen használva.

Figyelmentetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosan legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K.1.40 és K.2-és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany országhoz“
Prága-ban, Elisabethstrasse 5. sz.
Mindennapi szétküldés.

Vizsgai jutalom könyvek

a legnagyobb válasz-

||| tékban kapható |||

||| SEBŐ IMRE |||

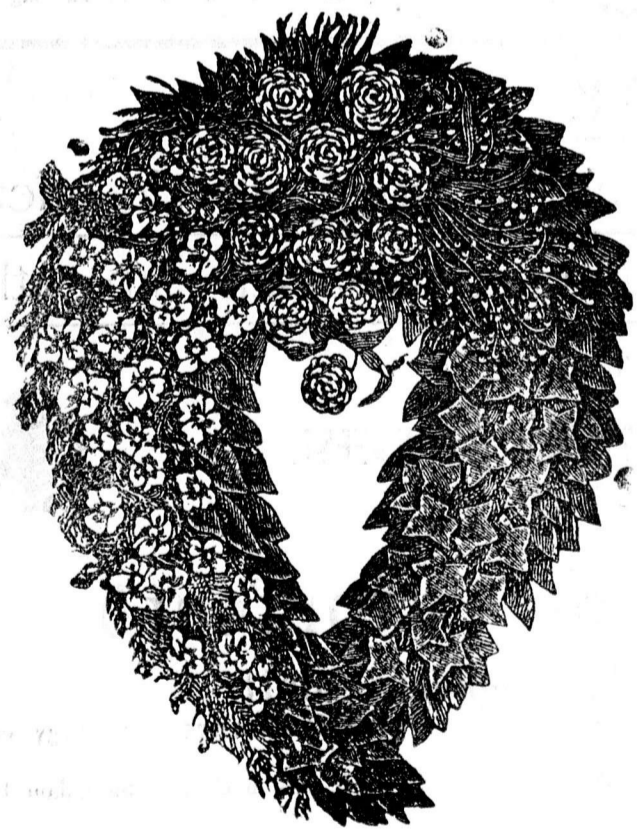
könyv és papir kereskedésében

Nagyváradon, Rákóczi-út.

Élő virágokból:

menyasszonyi és mindenféle alkalmi csokrok, ünnepi koszorúk, gyászkoszorúk, felirattal vagy anélkül, ficuslevél és pálmalombokból,

ugyszintén gyászjelképek, szívkeresztek, horgony keresztek stb egészen frissen levágott virágokból kaphatók.

Csokrok menyasszonyi, koszoruleányi, béli vagy bármily alkalomra, szép berlini papirtartóval 1—3 frtig.

Csokrok atlasztartóval 3 frt 50 krtól 6 frtig, selyemtartókban **rózsa** és **kamé-liák** 8 frttől 12 frtig, ami ezelőtt 15—20 frtba került.

Csokrok a legfinomabb mintájuk, a legújabb párisi minta szerint a legfinomabb selyem, csipke és atlasz tartókkal 18—25 frtig, ami ezelőtt 40—50 frtba került.

Gyászkoszorúk igen szép, tartós zöld és szép virágokkal diszítve 1—3 frtig.

Babérkoszorúk ovál vagy kerek alakban, igen szép virágokból diszítve 2 forinttól 10 forintig.

Kivánatra részletes faj- és árjegyzéket mindennemű kertészeti cikkek-ből ingyen és bérmentve küldök, vidéki rendeléseknél kérem a pontos címet, valamint a rendelmény postán vagy vasuton szállíttassék. Rendelésnél előleg nem szükséges, a küldemények utánvétellel küldetnek.

Kiváló tisztelettel

Farkas József,

a váradvelencei műkertészet és rózsatelep tulajdonosa

Nagyváradon.

BIZTOS ALAP

ANDRÉNYI
GRAND HOTEL
SEC
ARAD

ÜDÍTŐ FRISS SZAKEMBEREK
ZAMAT. ELISMERÉSE.

HAGYOMÁNYOS REMEK KIVÁLÓ
FRANCZIA ILLAT. APRÓGYÖNGY.

NAGY CSONDAL SZAKSZERŰ ELKÍSÉRÉTES SAJÁT MINTA-
MÉRELOGRATUT KEZELÉS. GONDOZÁS. SZERVI SZÖLŐBIRTOK.

Kapható minden elsőrangú vendéglőben és kávéházban.

Uj üzlet! Uj üzlet!

Lukács Nándor butor-raktára

műasztalos-, kárpitos- és díszítő műhelye
Nagyvárad, Fő-utca 8. sz. Széchenyi szállodá-
val szemben.

Allandó raktár: háló, ebédlő
uri szoba és
szalon berendezések, mindennemű modern styl
szerint. Vas, réz és hajlított fa butorok rendki-
vül nagy választékban. 220

Pontos kiszolgálás. Olcsó árak
Kívánatra rajzok és költségvetések ingyen.

POVAZSÁN JÓZSEF

elektrotechnikai vállalata

Nagyváradon, Városi bazárépü-
let színhazi oldal.

Tervez és készít:

mindentéle erős és gyenge áramu
villamos munkálatokat, u. m.:
**csengők, házi és szabad távbe-
szélők, dynamók, motorok, ivlámpák,**
világítási és

:: villamhárító berendezéseket ::

lelkiismeretes kivitelben jutányos ár-
ban. Jótállás a teljesített munkáért.
Költségvetés díjmentesen.

Telefon 525.

257

LÉVAI MÁRTON

könyvkötészet,

vonalzó-intézet

és üzleti könyvgyár

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut (saját-ház.)

Valódi brünni szövetek

Az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes fűrészhá-	1 szelvény 12 korona
hoz (kabát, nad-	1 szelvény 15 korona
rág és mellény)	1 szelvény 17 korona
elegendő, csak	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szaloruhához 20.- K.-ért,
szintgy felöltőszövetet, turistalódent, seiyem-
kamagant stb. stb. gyári árakon küld a mint meg-
bizható és szolid cég mindenütt ismert posztó-
gyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha
szövetzsűségletét közvetlen Siegel-Imhof cég-
nél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékenyek.

Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék.

Mintához, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb
rendelésnél is, teljesen iriss árban.

SIRUP-PAGLIANO a legjobb vértisztítószer.
Feltalálója Girolamo Pagliano florenzi tanár, 1838 óta
állítja elő. Sirup Girolamo Pagliano a legjobb és leg-
biztosabb hashajtószer, mely 1838 óta sok ezer csa-
ládánál a legjobb eredménnyel használtatik. Orvosi
rendeletre minden jobb gyógyszerárban kapható.
Meggzűntetl a székrekedést s annak következményeit,
mint vértorlódás a fejbe stb., előmozdítja az anyag-
cserét s vértisztítóan hat bõrküütések, csúsz, kösz-
vényénel stb. Megrendelések intézendők: Girolamo
Pagliano tanár, Florenz (A. 48.) Via Pandolfini. Elis-
merő leveleket és prospektust ingyen és bérmentve
küld a vezérképviselőség: Dr. F. Herzig, Wien, VII.
(A. 48.) Mariahilferstrasse 48. Gyógyszertárak föle-
rakatként kedvező feltételek mellett kerestetnek.

255 1-9

GLEICHENBERG KLIMATIKUS GYÓGYHELY.

Stájerország.

Nyári évad: Május 15-től október 1 ig.

Féltalpin jellegű legkedvezőbb klimatikus viszonyok.

Gyógyjavulatok: légzőszervek, (hurut, asztma
emphysema,) szívizom betegségei
idegbajok, rekonvalescentia.

Gyógyeszközök: inhalációs és pneumo-terapie, szón-
savas fürdők, hidegvízgyógyinté-
zet, gyógygimnasztika, napfürdők stb.

Gyógyforrások: Konstantin, Emma-forrás, Johannis
kut, Klausenforrás.

Gazdagon illusztrált prospektusokat küld, lakás-
és kocsikról gondoskodik a fűtőgazgatóság.
210

BENZINMOTOROK

gőzlokomobilok, utimozdonyok, gőzcséplőgépek, aratógépek, „losonczi
drill“ vetőgépek, resiczai acélekék, teljes malomberendezések stb. stb.

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST.

V., VÁCI-KÖRUT 32.

Agárdi István

mázoló és butorfestő
az Emke-palota alatt.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat szép, finom s a legjutányosabb árak mellett elkészíteni, különösen **butorfestésekre** igen nagy súly-
fektetek, nemkülönbén épületmunkákra és berendezésekre is.

Ezenkívül nálam hazi szükségletre kivárandó színekben különféle olajba tört festékek is kaphatók, melyeket annyival is inkább előnyösebb nálam be-
szerezni, hogy minden további piszkolódás, keverés kikerülésével használni lehet.

A nagyérdemű közönség jóindulatu pártfogását és bizalmát, melyet eddig irányomban tanusított, ugy ezután is kiérdemelni óhajtom.

Ugyanitt tisztességes családból származó 1-2 fű tanulóul
felvétetik, fizetéssel avagy teljes ellátással. (Lehet vidéki is.)

189

Tisztelettel Agárdi István, mázoló és butorfestő.

!! Kedvező fizetési feltételek !!

Nem hirdetünk
Végladást sem
Kiárusítást

hogy régi divatból kiment árukat a
közönség nyakába sózunk, hanem az
idény előrehaladása miatt az összes
új nyári árukat, mint
ruhavásznak batisztok dela-
inek árait tetemesen le-
szállítottuk.

Vászon, fehérneműk, és asztalneműk,
ugyszintén szőnyegek, függönyöknél az
eredeti árakból 20 százalék engedmény.

Kedvező fizetési feltételek.

Mosóárak színe és minőségéért
teljes szavatosság.

Kiváló tisztelettel

330

**Wallerstein
Fülöp Fiai**

Bémer-tér, Pannonia mellett

!! Kedvező fizetési feltételek !!

VILLAMOS és LÉGSZESZ

világítási berendezéseket, elektromotorok,
Dynamogépek szerelését magánosok kas-
télyok és malmok részére. **Telefonok,**
jelzőcsengők, villámhárítók, iv-
lámpák, izzólámpák valódi Auer-
égek szállítását, **ivlámpaszemek** pótlá-
sát azok **berakását,** berendezések jó-
karbantartását a legmérsékeltebb árak
mellett elvállal 235

ifj. Stern Sándor cég
Nagyvárad, Bémer-tér 2.

|| Költségvetések díjmentesen ||
egész éjjel ügyeletes szolgálat.
Telefon szám 556.

Tátray Sándor

vasöntő, épület és mülakatos műhelye

Elvállal épületvasalást, vízvezeték berendezést villam-
világítást, closett- és fürdőszoba-főszelést, épület
és sűrűs készítést

valamint vasöntést, esztorga munkát, gya-
lulást, gőzkazán és mindennemű gépek ja-
vítását, gépalkatrészek, fémperelyek, csap-
ágyak, transzmissiók öntését és megmunká-
lását gyorsan és jutányos áron.

Nagyváradon.

Teleky-utca 35. sz. a. 300

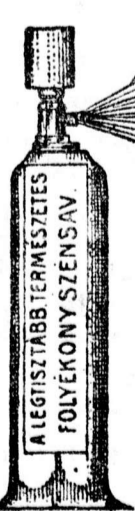

BUZIÁS GYÓGYFÜRDŐ

vasuti állomás, posta, távirtda és telefon.

Közvetlen gyorsvonati kocsit Budapest nyugati pályaudvarról. Idény május 15. szeptember 15. s
= **Speciális gyógyfürdő szivbetegnek részére,** =
női bajoknál, hólyag és vesebajoknál, kö- és fővénnybetegségeknél, a légutak-, az emésztő- és
kiválasztó-szervek hurutos bántalmainál. Sápkor, vérszegénység, görvény- és angolkór, álta-
lános gyengeség és a női ivarszervek idült bajainál. Radiotív szénsavas sós és szénsava-
vasas források. Prospectust kívánatra küld
a FÜRDŐIGAZGATÓSÁG

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

SZÉNSAV-MŰVEK

kartelen kívül szállítanak, azonnal bármily mennyiségű
természetes vegyileg legtisztább folyékony szénsavat
a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból
Össze nem tévesztendő mesterségesen elő-
állított kevésbé kiadós szénsavval.

320

== **Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás!** ==
Sürgőnyeim: MUSCHONG, BUZIÁSFÜRDŐ. Interurban telefon 18. sz.

Cipők! Kalapok! A legtartósabb
: kivitelben! :
Leitner Lázár cégnél Zöldfa-utca.

NEUMANN M. cégnél Ujlaky István divat és ortopéd
= cipész =
NAGYVÁRAD, Szent János-utca 4.
cs. és kir. ud-
vari szállító **Nagyvárad (Kishidfő.)**
Kizárólag saját készítményű férfi és női ru-
hák készen és mérték után óriási választékban kaphatók. — Városi és vidéki telefon 88.

Megérkeztek LEITNER MÁRTON céghez
a nyári idényre óriási választékban a legújabb di-
vatu batistókat, (Mideira) fehér és színes ruhavász-
nak, piquet, zefir, csipkekelmék hozzávaló diszkekkel.
Szép és divaos ruha, blouz-selymek, pouplin, gren-
din és nyári kelmék.

Fülöp István Európa szállodája.

Nagyvárad legkellemesebb látogatott, szórakozó helye.
Most nyílt meg az Európa remek herthelyisége.
Kitűnő egészséges hegyi levegő. Villamos megállóhely.
Telefon. Naponta pompás cigányzene. A vendéglős
saját termést, kitűnő boraival, finom Dréher
sörrel szolgál a közönségnek. Elsőrendű konyha.
A szoba árak igen mérsékelték. Az előkelően berende-
zett szállodát és a gyönyörű kerthelyiséget ajánljuk a
közönség figyelmébe.

Szép kép keretet készítenek olcsón és gyorsan
= SZICHTA TIVADAR üveg kereskedésében =
Kossuth utca 2.

Ugyanott szép porcellán és üveg szervizek
nagy választék alpaca és China ezüst evő-
eszközökben.

Aki a szép fehérneműt szereti, adja azt
és vasa- mosás
lásra a **Gőzmosóda és vegytisztító gyárba,**
NAGYVÁRAD, Gilányi-utca 5-7. (Saját gyártelep.)
Vegyileg tisztítanak férfi- és női felső ruhák, egyen-
ruhák, kelmék, kézimunkák, szőnyegek. Kívánatra a
mosni való ruhaneműket a gőzmosóda kihordói által bár-
holnan elvitetik és pontosan hazaszállítatnak.
Városi és vidéki telefon 398.

Paplan, madrac, szalmazsákok, paplan-
lepedő, párnahuzat toll állandóan kap-
ható az **Agyne-mű raktárban**
Kossuth u. 12.
PREIS R.

Üdülőknek! Az összes keresettebb kül- és belföldi
ásványvizek állandóan friss töltésben.
Kirándulóknak! Naponta friss tea-vaj, lipitói-turó,
sajtok, szalámi és főtt prágai sonka,
legelőnyösebb árakon beszerezhető.

Friedl és Jörösnél
Szent László-tér és Kert-utca sarkán.

Jégszekrények
Permetezők ..
Gumicsövek ..

Tarsoly és Kiszto
vaskereskedésében a »Vasemberhez«
Rákóczi-ut 9. Ováry-palota.

Értesitem a n. é. közönséget valamint igen
tisztelt megrendelőimet, hogy a nyári idényre
angol, skót és belföldi kü-
lönlegességeim megérkeztek.
Kiss István uri-divat szabó
Szenház-utca Adorján ház.
Pontos kiszolgálás. Modern szabás.

Fodrász-üzlet átvétel.

A n. é. közönség szíves tudomására hozom, hogy
Szent János-utca 37. szám. alatti Boeczonyi Ferenc
fodrász üzletét átvettem s azt az eddigi szolid alapon
pontosabb kiszolgálással tovább vezetem. Az eddigi tisztelt
vendégek és jó ismerőseim szíves pártfogását kérem.
Tisztelettel
VERES JÁNOS fodrász.

KOVÁCS JÁNOS
elsősangu cukrászati speciálta
Nagyvárad, Rákóczi-ut 9.
Városi telefon 806. Megyei telefon 120.

Fűszer és csemege üzlet
Adorján palota. Színház-u. 4. szám.
Friss tea-vaj. 1 liter Vacuum petróleum
11 kr. Kívánatra házhoz szállítatik.
Wohl Albert.

Fővárosi izlés.

Blous és Pongyola Kizárólag Vajda
és Róna cégnél Szent László-tér és
Zöldfa utca sarok.

BARTOS H. és TÁRSA
NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut 2., Bazar-épület.
Kizárólagos harisnya és ernyőkülönleges-
ségek. Állandó nagy raktár férfi-, női- és gyer-
mekharisnyákban a leggyorsabbtól a leg-
finomabbig, továbbá eső- és napernyők!
Folytonos újdonságok!
!!! Javítások gyorsan eszközöltetnek !!!

Klepfert Albert Teleky-u. 28.

Óriási választékban nyakkendők,
ingek, harisnyák, keztük és nap-
ernyők meglepő olcsó árakban.

Czipóth Ferenc

Pannonia vendéglős kellemes téli kertjé-
ben és éttermeiben kitűnő italok és éte-
lekről gondoskodva van. Mindennap zene.

Uj üzlet! Uj üzlet!

Klepner és Szigeti

polgári és katonai szabók.
Beőthi Ödön-utca 35. szám.

A legjutányosabb és legpontosabb ki-
szolgálás, úgy katonai, mint polgári
ruhákban fővárosi izlés szerint, állandó
o raktár katonai felszerelésekben.
Szíves pártfogást kérnek
a tulajdonosok.

GELBERG A.
uri divat szabó
Beőthi Ödön-utca 21. sz.
állandó raktár a diva-
tosabb kelmékből.

Saját termésű

Ó vörös gyógy bor literenként 50 kr.
Asztali borok >> 36—40
Pecsenye borok >> 50—60
Kitűnő rácز őrmös >> 50 kr.

Steitner István, Kapucius utca.

Legjobb varrógépek, kerékpárok, beszé-
lőgépek kaphatók
Kalenda János cégnél
NAGYVÁRAD, Szent László-tér
(a Holdas-templom mellett.)
Ugyanott szakszerű javító műhely. — Telefon 245.

Szíves pártfogást kér

A Kis-piacon KEPES DEZSŐ

órás és ékszerész üzletében a legolcsóbb-
bae lehet órát, ékszer és gramofont
pontosan, jótállás mellett javítani. Ugy-
szintén elismert a legolcsóbban csakis
ott lehet mindenféle fali, zseb, inga-órát
és kina-ezüst tárgyakat beszerezni.

NAGYVÁRAD,
Kispiac-tér.

Ujváry Vilmos bádigos
Szent János-utca 12.
Fennáll 42 év óta.

Pál Sándor épület, portál- és
műbútorasztalos.
Készíték bármilyen dolgot pontos és szak-
szerű kivitelben a legszolidabb árak mellett.
Rákóczi-ut 10. szám. (Stern-palota.)
Szaniszló-utcai oldalon.

Uj mosó üzlet! Uj mosó üzlet!
Van szerencsem a n. é. közönség b. figyelmét fel-
hívni, miszerint a Szacs-vay-utca 34. sz. alatt egy
mosó- és fenyvasaló tisztító intézetet nyitottam
s ahol csipkefogónyöket és férfi-ruhák tisztítását vala-
mint mindenemű ruhákat a legolcsóbban s a legpon-
tosabban elvállalok. Kívánatra házhoz is küldök a ruhát
átvenni s azt vissza is szállítom. A n. é. közönség b.
pártfogásáért esedezve, maradtam tisztelettel
LERNER CZILI.